АНОТАЦИИ НА КУРСОВЕТЕ

МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА ПРАВОСЛАВИЕ – ТРАДИЦИЯ И СЪВРЕМЕННОСТ

Наименование на курса	Кредити	Хорариум	Подробна анотация	Начин на оценяване
Византийската литургика на Св. Василий Велики	4 ECTS	30 часа лекции / 30 часа упражнения	Предмет на дисциплината е византийската литургия на св. Василий Велики, нейните редакции, историческо развитие, съвременно състояние, части, структура и идейно съдържание. По своя произход византийската редакция е малоазийска (от областта Кападокия). Преди преработката ѝ от св. Василий Велики, тя е била класическият литургичен чин на Кападокийската църква.	Изпит (80% от крайната оценка) и курсова работа (20% от крайната оценка).
Военното духовенство	4 ECTS	15 часа лекции / 15 часа упражнения	Курсът е насочен към усвояване на основните програми, понятийни и тематични структури, свързани с военно-пастирското служение. Темите обхващат ролята на Българската православна църква като пазител на народната идентичност, участието на свещеници в Руско-турската освободителна война, борбите за национално обединение, Илинденско-Преображенското въстание, Балканската, Междусъюзническата, Първата и Втората световни войни. Разглежда се законодателната и нормативната основа, статутът по Екзархийския устав, войнишките молитви и благотворителната дейност.	Писмена работа и събеседване върху нея. Допълнителни фактори са присъствието и активността по време на занятията.

Използване на елея в старозаветната епоха и празници свързани с него	3 ECTS	15 часа лекции / 15 часа упражнения	Лекционният курс запознава магистрите с многовековната история и производство на елея във времето на Стария Завет и неговото приложение във всички сфери от живота на древните израилтяни (бит, медицина, козметика). Специално място е отделено на богослужебната му употреба (помазване на свещеници, пророци, съдии и царе), еврейските празници, посветени на него (напр. Ханука), както и паралел с Новия Завет и Българската православна църква.	Изпит върху преподадения материал (80% от оценката) и обсъждане на курсова работа, изработена въз основа на самостоятелно събрани материали (20% от оценката).
Интерактивните методи в обучението по Религия. Религия и нравствено възпитание	3 ECTS	30 часа лекции / 0 часа упражнения	Курсът представя интерактивните методи (ситуационни, дискусионни, опитни) като съвременен модел за изграждане на образователен диалог в обучението по Религия. Разглеждат се ключовите понятия „интеракция” и „интерактивно учене”. Обучението цели едновременно получаване на знания и формиране на практически умения, морални и духовни нагласи у учениците, подпомагайки конструирането на личния им светоглед и хармонични отношения с околните.	Изпит (70%) и посещение и участие в часовете (30%). Оценява се подготовката върху лекционната материя, способността за изготвяне на интерактивен урок и богословско-етическото мислене.
Обожението на човека в патристичната традиция на православната църква	5 ECTS	30 часа лекции / 15 часа упражнения	Целта на курса е да запознае студентите с учението на светите отци и църковни писатели за периода 1-15 в. относно обожението (теосиса) на човека, което е сърцевината на православната духовност. Проследява се разкриването на Божия образ и подобие, водещи до богоуподобяване. Акцентът е поставен върху отците кападокийци и св. Григорий Палама, като се разглеждат сходствата, различията и приемствеността между Изтока и	Устен изпит за възпроизвеждане на знанията и творческо мислене (60%), форми на текущ контрол (участие в часовете, анализ на текстове - 20%) и самостоятелна работа (проект или курсова работа - 20%).

			Запада.	
Образите на българските светци в църковното изкуство	3 ECTS	30 часа лекции / 0 часа упражнения	Курсът запознава студентите със стенописната и иконописна традиция за изобразяване на българските светци през Средновековието (Комнинов и Палеологов стил) и Османския период. Разглеждат се култовете към светците (апостолски, отшелнически, владетелски, светци-войни, нови мъченици), канонизацията, значението на реликвите и мощите, както и ролята на Търново, Преслав и Охрид като религиозни и културни центрове.	Изпит, базиран на теоретично познаване на материала, резултати от самостоятелната работа (реферат/есе) и активност при обсъждането на въпросите.
Православна аскетика	5 ECTS	30 часа лекции / 15 часа упражнения	Лекционният курс запознава със смисъла и значението на християнската аскеза въз основа на трудовете на отците аскети. Проследяват се дохристиянският, новозаветният и древнохристиянският аскетизъм, възникването на монашеството на Изток и Запад, антропологичните предпоставки (образ и подобие Божие, зло и страсти), борбата със страстите, умната молитва, исихазма и стадиите на обожение.	Изпит, оценяващ теоретичното познаване на материала, резултатите от самостоятелна работа (реферат/есе) и активността при обсъжданията.
Предвизантийски литургии	4 ECTS	30 часа лекции / 0 часа упражнения	Курсът дава познания за най-ранните редакции на литургията, използвани в християнския Изток, и връзката им с юдейското богослужение. Включва теми като Тайната вечеря, агапи, литургичния чин от Откровението, „апостолски“ литургии, александрийското литургично семейство, етиопската литургия и приемствеността между предвизантийските и византийските традиции.	Изпит върху преподадения материал и обсъждане на курсова работа, изработена въз основа на самостоятелно събрани материали.

Приложна етика	4 ECTS	30 часа лекции / 0 часа упражнения	Дисциплината разглежда прилагането на християнските добродетели и позицията на Православната църква по актуални биоетични и църковно-обществени въпроси. Темите са разделени в два потока: отношението към семейството, брака, енорията и екологичната отговорност към природата; и позицията спрямо съвременни явления в гражданския живот – качество на живот, наркомания, евтаназия, биомедицински изследвания (клониране, трансплантация), труд, богатство, политика и медийно въздействие.	Изпит (70% - минимум подготовка, аналитично мислене и творческо разрешаване на проблеми) и посещение/участие в часовете (30% - анализ на етична проблематика и коментари).
Царството Божие в Евангелията – образи, символи и метафори	5 ECTS	15 часа лекции / 15 часа упражнения	Дисциплината предлага детайлен екзегетически анализ на централната тема за Царството Божие в контекста на четирите Евангелия (Матей, Марк, Лука и Йоан). Студентите изучават учението на Иисус Христос чрез различните притчи, сравнения и метафори (синапово зърно, квас, скрито имане, мрежа, десетте девици) и техните морални, есхатологични и евхаристийни измерения.	Изпит (50% - познаване на материята и терминологията), самостоятелна работа (30% - изготвяне и защита на курсова работа) и текущ контрол (20% - участие в семинарните занятия).
Религия и нравствено възпитание	4 ECTS	15 часа лекции / 15 часа упражнения	Курсът изследва ролята на обучението по Религия в българското общообразователно училище и мястото му във възпитателната среда на детето. Фокусира се върху изграждането на позитивна възпитателно-образователна среда, съответстваща на психологическите и индивидуални особености на децата, хуманизма и признаването на детската личност като висша ценност. Програмата включва четири	Изпитът формира 70% от крайната оценка, а посещението и активното участие в часовете (способност за анализ и коментари по лекционния материал) носят останалите 30%.

			основни модула: Обучение, възпитание, морал и ценности; Мултикултурно и мултирелигиозно образование; Предизвикателства пред религиозното обучение; Нормативен, кадров и административен статут.	
Съвременна святост	5 ECTS	15 часа лекции / 30 часа упражнения	Лекционният курс запознава студентите подробно с аспектите на светостта като основна нравствена категория, касаеща Божието Битие. Специален акцент е поставен върху изявите на светостта в съвремието ни чрез разглеждане живота и подвизите на православни светци и светици – наши съвременници. Тематично са включени теми за светостта в Стария и Новия Завет, почитта към светците, канонизацията и поклонническите пътувания като начин на опознаване на изявите на светостта.	Крайната оценка се оформя на базата на изпит върху преподадения материал (70%) и самостоятелна работа, включваща обсъждане на курсова работа, изготвена на базата на самостоятелно събрани материали (30%).
Съвременно православно богословие (Православното богословие през 20-21 век)	5 ECTS	30 часа лекции / 0 часа упражнения	Курсът има за цел да запознае студентите с живота и учението на изтъкнатите православни богослови от XX и XXI век (св. Нектарий Егински, св. Серафим Софийски, св. Юстин Попович, св. Силуан Атонски, митр. Йоан Зизулас, прот. Ал. Шмеман, прот. Г. Флоровски, Вл. Лоски и др.). Проследяват се специфични еклезиологични, антропологични и сотириологични възгледи на авторите в съпоставка с учението на светите отци и догматите на Православната църква.	Оценката се формира от устен изпит (базиран на овладените знания и творческото мислене) и текущ контрол (20%), който отчита участието в часовете, боравенето с причинно-следствените връзки и анализа на богословски текстове. Самостоятелната работа (подготовка на проекти) е включена в компонентите.
Учението на Църквата в Посланията на св. ап. Павел	5 ECTS	15 часа лекции / 30 часа упражнения	Дисциплината предлага детайлно запознаване с учението за Църквата (еклезиологията), изложено в Посланията на св. ап. Павел. Църквата се изследва през	Компонентно оценяване: резултати от устен/писмен изпит (50%), самостоятелна работа под формата на

			различни образи, символи и значения: „народ Божий“, „тяло Христово“, „храм Божий“, „дом Божий“. Курсът включва подробен екзегетичен анализ и тълкуване на конкретни глави и стихове от Новия Завет, разглеждайки еклезиологията и есхатологията в павловия корпус.	изготвяне и защита на академична курсова работа (30%) и текущ контрол от участие в семинарните занятия (20%).
Учения за Църквата на Изток и Запад	4 ECTS	15 часа лекции / 15 часа упражнения	Курсът проследява историческото развитие и съвременното състояние на еклисиологията в източното и западното християнство. Програмата обхваща възникването на ранната църква, напреженията между Изтока и Запада (Голямата схизма от 1054 г.), православието в периода на тюркократията, появата на протестантизма, влиянието на Просвещението, секуларизма през XX век и съвременните доктринални предизвикателства на деноминациите.	Оценяването се извършва чрез писмена работа и събеседване върху нея. Критериите включват степента на усвоеност на съдържанието и умението за неговото тълкуване и координиране, като присъствието и активността по време на лекции са допълнителен фактор.
Християнска музикална култура	4 ECTS	0/30 0 часа лекции/30 часа упражнения	Дисциплината запознава студентите с основните направления в историческото развитие на източното църковно пеене (периоди, школи, представители, невмен нотопис, осмогласие). Специален акцент се поставя върху българския принос: Рилската певческа школа, възрожденските музикоучители и творчеството на изтъкнати композитори като Добри Христов и Петър Динев, както и изпълнители като Борис Христов.	Формира се от писмен изпит под формата на тест (50%), текущ контрол за активност и умения за анализ (30%) и самостоятелна работа по разработване на курсова работа по основни теми (20%).
Християнският храм	3 ECTS	30 часа лекции / 0 часа упражнения	Курсът запознава студентите с архитектурните и художествените особености на християнския храм съобразно канона на Източноправославната църква.	Оценката се базира на три компонента: писмен и устен изпит (50%), самостоятелна работа за изготвяне и защита на

			Проучват се историята на храмовото строителство (скиния, базилика, манастири), строителните материали, градежите, иконографските схеми на притвора, наоса и олтара, както и еволюцията на българския православен храм. Включени са посещения на храмове и иконни експозиции.	курсова работа (30%) и текущ контрол от участието в семинарни занятия и дискусии (20%).

Този документ съдържа подробна информация, извлечена директно от ECTS макетите на учебните програми по специалност „Теология“.